

ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ

ΣΤΟΝ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΕΣ ΧΩΡΕΣ

1. ΙΣΡΑΗΛ

Η Συμφωνία διμερούς συνεργασίας στον τομέα της γεωργίας υπεγράφη στα Ιεροσόλυμα (7.10.1991) και προβλέπει την κάλυψη επιμέρους τομέων, όπως έγγειες βελτιώσεις, υδατοκαλλιέργειες - αλιεία, βοσκότοποι, γεωργικές εκμεταλλεύσεις, καλλιέργειες, τεχνολογία τροφίμων, κτηνιατρική - κτηνοτροφία, δασοπονία, περιβάλλον, έρευνα και εμπορία αγροτικών προϊόντων.

Για την υλοποίηση της Συμφωνίας προβλέπεται η σύσταση Μικτής Επιτροπής Εμπειρογνομώνων Γεωργίας, η οποία συνήλθε για πρώτη και μοναδική μέχρι σήμερα φορά στις 21-22.07.1993 στην Αθήνα. Κατά τη διάρκεια των συνομιλιών, οι δύο πλευρές εξέφρασαν το ενδιαφέρον τους και προσδιόρισαν τους τομείς συνεργασίας, χωρίς όμως στη συνέχεια να συνέλθουν ομάδες εργασίας ή να σημειωθεί πρόοδος στις διμερείς γεωργικές σχέσεις.

Στο πλαίσιο της έκθεσης «AGRITECH 99», ο Έλληνας Υπουργός Γεωργίας επισκέφθηκε το Ισραήλ (5-9.09.1999), μετά από πρόσκληση του Ισραηλινού ομολόγου του. Οι δύο Υπουργοί, κατά τη διάρκεια των συζητήσεων, συμφώνησαν στην αναγκαιότητα ενεργοποίησης της Συμφωνίας Συνεργασίας, με την σύγκληση σε ετήσια βάση της Μικτής Ελληνο-Ισραηλινής Επιτροπής και την προώθηση της συνεργασίας των δύο χωρών σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος.

Ωστόσο και παρά το πολλάκις εκφρασμένο ενδιαφέρον, καμία πλευρά δεν ανέλαβε πρωτοβουλία, δεδομένης της Ισραηλινο-Παλαιστινιακής σύγκρουσης καθώς και της δυσχερούς θέσεως στην οποία περιήλθε το κράτος του Ισραήλ από τη συνεχιζόμενη αναταραχή και κρίση.

Λαμβάνοντας υπόψη το ενδιαφέρον της ισραηλινής πλευράς αλλά και το ελληνικό ενδιαφέρον για συνεργασία σε επιμέρους τομείς (π.χ. διαχείριση υδάτων, αρδευτικά συστήματα, φυτική παραγωγή), στους οποίους το Ισραήλ διαθέτει αξιοσημείωτη εμπειρία, η προσεχής σύγκληση της Μικτής Ελληνο-Ισραηλινής Επιτροπής Εμπειρογνομώνων αναμένεται με ιδιαίτερο ενδιαφέρον και από τις δύο πλευρές.

2. ΛΙΒΑΝΟΣ

Το ενδιαφέρον της λιβανικής πλευράς για την ανάπτυξη των σχέσεων των δύο χωρών στον γεωργικό τομέα εκφράσθηκε στις αρχές του 2001, κατά τη συνάντηση του Έλληνα Υπουργού Εξωτερικών με τον Πρωθυπουργό του Λιβάνου.

Με την ευκαιρία της πρόσκλησής του στην Αθήνα στην 3^η Συνάντηση των Υπουργών Γεωργίας των χωρών-μελών του CIHEAM (30/05-3/06/2001), ο Υπουργός Γεωργίας του Λιβάνου εξέφρασε την επιθυμία να συναντηθεί κατ' ιδίαν με τον Έλληνα ομολόγό του, με σκοπό να συζητήσουν θέματα διμερούς συνεργασίας και το θέμα του Πρωτοκόλλου.

Ενόψει αυτής της συνάντησης, απεστάλη από ελληνικής πλευράς σχέδιο

Πρωτοκόλλου για συνεργασία στον τομέα της γεωργίας. Στο περιθώριο της συνάντησης των Υπουργών Γεωργίας των χωρών-μελών του CΙΗΕΑΜ που ακολούθησε, ο Έλληνας Υπουργός συναντήθηκε με τον Λιβανέζο ομόλογό του, ο οποίος ζήτησε:

- να γίνουν ελληνικές επενδύσεις στο Λίβανο,
- η ελληνική θέση στις διαπραγματεύσεις με την ΕΕ να είναι υπέρ της διευκόλυνσης της πρόσβασης των προϊόντων του Λιβάνου στην Ευρωπαϊκή αγορά,
- εκπαίδευση υπαλλήλων σε θέματα επεξεργασίας και τυποποίησης φρούτων, ελαιολάδου, γεωμήλων, οργάνωσης συνεταιρισμών και μικρών αγροτικών βιομηχανιών,
- κατασκευή αρδευτικών έργων από ελληνικές εταιρείες.

Τελικά, το Πρωτόκολλο για οικονομική, επιστημονική και τεχνική συνεργασία στον τομέα της γεωργίας μεταξύ Ελλάδας-Λιβάνου υπεγράφη στην Βηρυτό (21.01.2004), στο πλαίσιο της επίσημης επίσκεψης του Έλληνα Προέδρου της Δημοκρατίας στον Λίβανο.

Σημειωτέον ότι, σε υλοποίηση του Πρωτοκόλλου της 1^{ης} Μικτής Διυπουργικής Επιτροπής Ελλάδας-Λιβάνου (Βηρυτός, 24.02.2003), και δεδομένου του ενδιαφέροντος της λιβανικής πλευράς σε θέματα ελαιοκαλλιέργειας, ελαιοπαραγωγής και ποιοτικού ελέγχου του ελαιολάδου, οργανώθηκε από ελληνικής πλευράς εκπαιδευτικό σεμινάριο για 20 εμπειρογνώμονες του γεωργικού τομέα του Λιβάνου στο Μεσογειακό Αγρονομικό Ινστιτούτο Χανίων (6-16.12.2003).

3. ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ

Οι άριστες διμερείς σχέσεις των δύο πλευρών στο πολιτικό επίπεδο, αντανακλώνται και στον γεωργικό τομέα, καθώς μεταξύ των δύο λαών υπάρχουν μακροχρόνιοι δεσμοί φιλίας. Η Ελλάδα υπήρξε μια από τις πρώτες χώρες που υποστήριξαν την Παλαιστινιακή αρχή από τα πρώτα βήματά της είτε με την παροχή δανείων είτε με την χορήγηση σημαντικών οικονομικών ποσών σε διεθνείς οργανώσεις για την υποστήριξη των Παλαιστινίων.

Η οικονομία των Παλαιστινιακών εδαφών αντιμετωπίζει τεράστια προβλήματα εξαιτίας της ανυπαρξίας φυσικών πόρων, της απόλυτης οικονομικής εξάρτησης από το Ισραήλ αλλά και της ιδιόμορφης γεωγραφίας, έτσι όπως αυτή διαμορφώνεται από την μη ύπαρξη συνέχειας των εδαφών της (Δυτική Όχθη και Γάζα).

Σε ό,τι αφορά στο θεσμικό πλαίσιο, η Ελληνική Κυβέρνηση και η Οργάνωση για την Απελευθέρωση της Παλαιστίνης (PLO) έχουν υπογράψει Συμφωνία για Οικονομική και Τεχνολογική Συνεργασία στην Αθήνα (22.11.1999), η οποία προβλέπει (άρθρο 2), μεταξύ άλλων, και την συνεργασία στον τομέα της γεωργίας, συμπεριλαμβανομένων των γεωργικών βιομηχανιών.

Στο πλαίσιο της ανεπίσημης επίσκεψης που πραγματοποίησε ο Παλαιστίνιος Υπουργός Γεωργίας στην Ελλάδα (8-11.11.1999), υπεγράφη μεταξύ των δύο

πλευρών Μνημόνιο για συνεργασία στον τομέα της γεωργίας. Οι δύο πλευρές συμφώνησαν να συνεργασθούν για τη διευκόλυνση του μεταξύ τους γεωργικού εμπορίου, την ανταλλαγή τεχνογνωσίας, την οργάνωση κοινών ερευνητικών προγραμμάτων, εκπαιδεύσεων, σεμιναρίων, την ενθάρρυνση των επενδύσεων και κοινών επιχειρήσεων και την αμοιβαία υποστήριξη στα διεθνή fora.

Σημειώνεται ότι της υπογραφής του Μνημονίου, προηγήθηκε επίσημη επίσκεψη του Υπουργού Γεωργίας στο Ισραήλ και στα Παλαιστινιακά εδάφη (5-9.09.1999), με την ευκαιρία της έκθεσης Γεωργίας και Γεωργικών Μηχανημάτων AGRITECH 1999, στην Haifa.

Ακόμη, ο Γεν. Γραμματέας του Υπουργείου εκπροσώπησε την Ελλάδα στη Διεθνή Συνάντηση για την Αγροτική Ανάπτυξη των Παλαιστινίων, που πραγματοποιήθηκε στην Χεβρώνα (25-26.10.1999).

Στο πλαίσιο της διμερούς αναπτυξιακής βοήθειας, η Ελλάδα προσέφερε και συνεχίζει να προσφέρει σημαντική υποστήριξη στην Παλαιστινιακή πλευρά. Συγκεκριμένα, το Υπουργείο μας απέστειλε το 1999 προς την Παλαιστινιακή πλευρά 300 τόνους σταφίδας σουλτανίνας, 300 τόνους βρώσιμες ελιές, ενώ παράλληλα παρείχε 7 υποτροφίες για μεταπτυχιακές σπουδές στον τομέα της γεωργικής και περιφερειακής ανάπτυξης σε Παλαιστίνιους σπουδαστές.

Επίσης, πραγματοποιήθηκαν στο Μεσογειακό Αγρονομικό Ινστιτούτο Χανίων δύο εκπαιδευτικά σεμινάρια (25.9 - 5.10.2001 και 18.10 - 3.11.2002) για εμπειρογνώμονες του Υπουργείου και του αγροτικού τομέα της Παλαιστίνης, σε θέματα αξιοποίησης κοινοτικών πρωτοβουλιών του αγροτικού τομέα, την διοίκηση αγροτικών επιχειρήσεων, ΚΑΠ, ΠΟΕ και εμπορίας αγροτικών προϊόντων.

4. ΤΥΝΗΣΙΑ

Σε απόρροια του 7^{ου} και 8^{ου} Πρωτοκόλλου της Διευρυμένης Μικτής Διϋπουργικής Επιτροπής έχουν υλοποιηθεί τα εξής Προγράμματα:

- Εκπαίδευση Τυνήσιων Εμπειρογνομώνων σε ιχθυοκαλλιέργειες.
- Εκπαίδευση Τυνήσιων Εμπειρογνομώνων στη παραγωγή και αξιοποίηση δασικών προϊόντων.
- Εκπαίδευση γυναικών στη διαφοροποίηση εισοδήματος και παροχή τεχνογνωσίας στη θεσμοθέτηση Υπηρεσιών Αγροτικής Οικιακής Οικονομίας.
- Εκπαίδευση Τυνήσιων Εμπειρογνομώνων στη προστασία της άγριας πανίδας.

Για το έτος 2004 δρομολογείται εκπαιδευτικό Πρόγραμμα στην καλλιέργεια και ξήρανση σταφίδας.